37. HADİS

TÜKENMEZ SEVAP KAYNAĞI AMELLER

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

« إِذَا مَاتَ ابْنُ آدَمَ اِنْقَطَعَ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ :

صَدقَةٍ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ »

Hadisin Türkçesi

Ebû Hüreyre radıyallahu anh'dan rivayet edildiğine göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"İnsanoğlu öldüğü zaman bütün amellerinin sevabı da sona erer. Şu üç şey bundan müstesnadır: Sadaka-i câriye, istifade edilen ilim, kendisine dua eden hayırlı evlat."[37]

Açıklamalar

Ölüm, bu dünyada yaşanan geçici hayatın sona ermesi, varlığı kesin olan ebedî hayata geçişin başlangıcıdır. Ölümle hayat durduğu gibi, yapılan hayırlar da, günahlar da sona erer. Ancak ilahi hikmetin bir sonucu olarak bazı işlerin sevabı, bazı işlerin günahı ölümden sonra da devam eder.

37 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 1386 (Müslim, Vasiyyet 14. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Vasâya 14; Tirmizî, Ahkâm 36; Nesâî, Vasâyâ 8)

Açıklamalar

Sevabı ölümden sonra da devam eden üç amelden birincisi sadaka-i câriye yani hayrı devam eden iyiliktir. Herkesin faydalandığı ve varlığı devam ettiği müddetçe sevabı da devam eden hayırlardır. Cami ve mescitler, mektep ve medreseler, yollar ve köprüler, çeşmeler ve sebiller, hanlar ve hamamlar, her çeşit hayır vakıfları bunun örneğidir. Bunları yapanların, yapımına katkı sağlayanların amel defteri kapanmaz ve sevabı sürekli olur.

Sevabı devamlı olan ikinci salih amel, kendisinden insanların sürekli faydalandığı ilimdir. İnsanın öğrendiği ilmi, elde ettiği bilgiyi başkalarına öğretmesi en büyük hayırlardan biridir. Bunun çeşitli yolları ve şekilleri vardır. Talebe yetiştirmek, kendi ilmini ve bilgisini onlara öğretmek en önemlisidir. Bunun yanında kitap yazmak ve yayınlamak, günümüzün teknolojik imkânlarından faydalanarak dijital ortamlarda onların muhafaza edildiği ilmî araştırma merkezleri kurmak, konferanslar ve seminerler vermek, kısaca ilmini ve bilgisini kendisinden sonraki nesillere bir şekilde aktarmak, kişinin amel defterinin kapanmamasına ve sevabının devamlı olmasına vesile teşkil eder. Tabiî ki bu ilim ve bilgilerin faydalı ve hayırlı olması önemli bir şarttır. Çünkü zararlı bilgiler zararlı insanlardan daha kalıcıdır. Zira insan ölür gider, fakat zararlı fikirler devam eder. Bunun da sahibi için sürekli bir vebal olacağı açıktır.

Kişinin ölümünden sonra sevabını devamlı kılacak olan üçüncü amel, arkasında kendisine dua edecek salih evlat bırakmaktır. Salih evlatla kastedilen Müslüman evlattır. Anne babaya düşen en önemli görev, çocuklarını iyi bir Müslüman olarak yetiştirmektir. Böyle bir evlat, ölümlerinden sonra anne babasına kendisi dua ettiği gibi, başkalarının da dua etmesine vesile olan işler yapar.

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Ölüm dünya hayatının sonu, ebedî olan ahiret hayatının da başlangıcıdır. Ölüm, kişinin dünyadaki amellerini ve sevabını da sona erdirir.
2. Bazı ameller vardır ki sevabı öldükten sonra da devam eder. Bunlar, sadaka-i câriye, faydalanılan ilim ve anne babasına dua eden Müslüman evlattır.
3. İlmi ve bilgiyi sadece öğrenmek değil, fakat aynı zamanda başkalarına öğretmek ve kendinden sonraki nesillere en iyi yollarla aktarmak gerekir.